VELDNET

meer veldwerk door samenwerking

Project van de stichting Veldwerk Nederland 1997 - 2000
10 - 11 - '97

Inhoudsopgave

Samenvatting

VELDNET: meer veldwerk door samenwerking
- Inleiding 1
- Handhaving van de kerntaak 2
- Nieuwe formule 2
- Win-win situatie 3
- Veldnet nader uitgewerkt 3

Project beschrijving
- Resultaat 5
- Vooronderzoek 5
- Marktpotentieel 6
- Promotie 7
- Participanten 8
- Financiering 10
- Produkt 11
- Tijdpad 12

Bijlage 1: concept samenwerkingsovereenkomst
Bijlage 2: financieringsoverzicht

Samenvatting

Al sinds 1972 organiseert Veldwerk Nederland werkweken voor leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs, waarin zij allerlei aspecten van bodem-, water-, en bosleven ontdekken en onderzoeken. Deze werkweken worden, behalve op de eigen verblijfscentra, georganiseerd op diverse lokaties verspreid over Nederland.
De subsidie die Veldwerk Nederland voor een deel van haar activiteiten ontvangt neemt echter, door bezuinigingen en veranderende bestemming, snel af. Dit heeft vergaande negatieve consequenties voor het uitvoeringsprogramma zoals Veldwerk Nederland dat realiseert buiten de -als "laboratorium" fungerende- eigen centra. Dit uitvoeringsprogramma zou zelfs volledig afgebouwd moeten worden. Toch houdt Veldwerk Nederland vast aan het, vanuit haar ideële doelstelling geformuleerde, motto: "alle jongeren tijdens hun schoolloopbaan tenminste éénmaal op natuurwerkweek!".

Door middel van een nieuwe formule- het zogenaamde Veldnet- wil de stichting haar uitvoeringsprogramma behouden en het volume ervan weer vergroten. Door veldwerk binnen het bereik van zo veel mogelijk doelgroepen te brengen, worden meerdere belangen gediend, neemt het effect op het maatschappelijk handelen toe en kan de overheid des te sterker bewogen worden de ontwikkeling van NME te blijven faciliteren.
Er is sprake van een nieuwe formule in die zin dat Veldwerk Nederland voorwaardenscheppend gaat opereren in plaats van zelf de uitvoering van werkweken ter hand te nemen.

Doel van Veldnet is door samenwerking de verspreiding van kwalitatief hoogwaardig, meerdaags veldwerk in het onderwijs te bevorderen en zodoende volumevergroting te realiseren. Op diverse, aan de landschapstypen gekoppelde locaties worden door Veldwerk Nederland ontwikkelde en gemoduleerde programma's aangeboden. Uitgangspunt is dat taken en verantwoordelijkheden daar blijven liggen waar zij -gezien de verschillende deskundigheden van de partners in Veldnet - logischerwijs het beste thuis horen. De uitvoering is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst, waarin afspraken zijn vastgelegd over zaken als kwaliteitszorgsysteem, marketingstrategie, copyright, levering van nieuwe modules enzovoort.
Uit een vooronderzoek naar de haalbaarheid kan worden geconcludeerd dat Veldnet in een behoefte voorziet, hetzij ten aanzien van een hogere bezetting van een accommodatie, hetzij ten aanzien van de verspreiding en volumevergroting van meerdaags veldwerk. Met de in het vooronderzoek betrokken partners is dan ook overeenstemming over doel en werkwijze bereikt. Met name ook de kwaliteitsgarantie voor programma-modules en het functioneren van Veldnet op basis van samenwerking vormen aantrekkelijke punten

Veldwerk Nederland denkt in de nieuwe formule een goed en betaalbaar alternatief te hebben gevonden voor de invulling van een deel van haar uitvoeringstaak. Om Veldnet goed van de grond te krijgen ontbreekt het Veldwerk Nederland echter aan voldoende geld en middelen om aan de ontwikkeling substantieel aandacht te schenken. Een nog langer durende pas op de plaats (in de vorm van een verminderd uitvoeringsprogramma) acht de stichting niet wenselijk. Vandaar dat gezocht wordt naar additionele financiering. Die zoektocht heeft succes: in 1997 zegden de vereniging KNHM en het VSB Fonds voor langere tijd substantiële bijdragen toe, waardoor de voorgenomen ontwikkeling van Veldnet stevig van start is gegaan. Er wordt nog gezocht naar financiering van delen van het ontwikkelwerk voor 1998 en 1999.

Apeldoorn/Orvelte, oktober 1997

STICHTING
VELDWERK NEDERLAND

Centra voor praktisch natuur-
onderwijs en milieueducatie

VELDNET
meer veldwerk door samenwerking

Inleiding

In de jaren zeventig ontwikkelde Vereniging Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM) een initiatief waardoor -in samenwerking met onder meer het IVN- de stichting School in Bos werd opgericht. School in Bos (later School in Bos en Landschap, SiBeL) richtte zich op de uitvoering van natuurwerkweken voor de bovenbouw van het basisonderwijs. Op een aantal verblijfcentra, en met ingang van 1981 ook op het eigen centrum Het Woldhuis, werden in de loop van meer dan 20 jaar zo'n 60.000 kinderen samen met hun leerkrachten op deskundige manier begeleid en deden zij op indringende wijze natuurervaringen op.
De KNHM financierde de activiteiten tot dat deze in belangrijke mate werden bekostigd uit subsidie van het toenmalige ministerie van CRM, later en tot op de dag van vandaag van het ministerie van LNV. De nauwe band met de "founding father" is altijd gebleven en uitte zich onder andere in bestuurslidmaatschappen en projectmatige samenwerking met de Vereniging KNHM.

In 1992 fuseerde SiBeL met de stichting Veldstudiecentra. Wat betreft de aard en de omvang van de overheidssubsidie moest de nieuwe stichting Veldwerk Nederland van meet af aan rekening houden met vermindering door bezuinigingen en verandering aangaande de bestemming van de subsidie.
Om de bezuinigingen het hoofd te bieden werd besloten het aantal natuurwerkweken voor het basisonderwijs terug te brengen van 80 naar 60 (1995) en minder. Deze snoei in het uitvoeringsprogramma werd gezien als tijdelijke zaak en werd doorgevoerd op locaties buiten de eigen centra.
Voorts rekent de overheid sedert een aantal jaren de facilitering van de uitvoering van natuurwerkweken niet meer tot haar taken. De subsidie dient met ingang van 1998 dan ook volledig te worden ingezet voor programmaontwikkeling en verspreiding van vernieuwde methodes en materialen onder intermediairen en leerkrachten. Een en ander houdt in dat de uitvoering van werkweken volledig voor rekening van Veldwerk Nederland komt.

Handhaving van de kerntaak "uitvoering natuurwerkweken"

Veldwerk Nederland handhaaft de uitvoering van natuurwerkweken en veldstudiecursussen als een van haar kerntaken. Vanuit haar ideële doelstelling formuleert zij het motto: "alle jongeren tijdens hun schoolloopbaan tenminste éénmaal op natuurwerkweek!".
Tot nu toe werd aan deze doelstelling voornamelijk in eigen beheer vorm gegeven. Naast de natuurwerkweken op de eigen centra werden op diverse locaties verspreid over Nederland werkweken verzorgd. Naast doel op zich, vormden en vormen deze werkweken een belangrijk onderdeel van haar ontwikkeltaak. Veldwerk Nederland ontwikkelt immers materiaal op basis van een voortdurende dialoog met de doelgroepen.

Nieuwe formule

De omzetting van de algemene exploitatiesubsidie in projectfinanciering ten behoeve van programmaontwikkeling en verspreiding heeft, gecombineerd met bezuinigingen op de subsidie, vergaande negatieve consequenties voor het uitvoeringsprogramma zoals Veldwerk Nederland dat realiseert buiten de -als "laboratorium" fungerende - eigen centra.
Dit uitvoeringsprogramma zou zelfs volledig afgebouwd moeten worden.
Door middel van een nieuwe formule- het zogenaamde Veldnet- wil de stichting dit uitvoeringsprogramma behouden en het volume ervan weer vergroten. Door volumevergroting neemt het effect op het maatschappelijk handelen toe en kan de overheid des te sterker bewogen worden de ontwikkeling van NME te blijven faciliteren.
Er is sprake van een nieuwe formule in die zin dat Veldwerk Nederland voorwaardenscheppend gaat opereren in plaats van zelf de uitvoering van werkweken ter hand te nemen.

In samenwerking met een aantal instellingen en particulieren wordt gewerkt aan het creëren van een netwerk van veldwerklokaties. Dit netwerk is zo dicht en dusdanig over Nederland gespreid dat in de belangrijke landschappen en natuurrijke gebieden de mogelijkheden voor veldwerk voorhanden zijn. Bij de spreiding wordt tevens gelet op de bereikbaarheid voor en de afstand tot de scholen.
Veldwerk Nederland verzorgt voor de locaties het veldwerkmateriaal (handleidingen, lesbrieven, veldwerkopdrachten) dat wordt gebaseerd op "moedermateriaal". Dit moedermateriaal is de resultante van haar ontwikkelfunctie waaraan de eigen centra ten dienste staan. Het veldwerkmateriaal wordt zo opgezet dat de gebruikers er zelfstandig mee aan de slag kunnen. Voor zover nodig worden de beheerders/medewerkers van de betreffende centra door Veldwerk Nederland getraind in de toepassing van en controle op de hulpmiddelen en kan de gebruikers instrueren over het programma. Scholen kunnen desgewenst begeleiding inhuren. Deze begeleiding wordt geleverd door medewerkers van Veldwerk Nederland of de door haar getrainde derden.
Daar het onderwijs voortdurend vernieuwt, zal de aanpassing van het veldwerkmateriaal ook voortdurend aandacht behoeven. Deze actualisering maakt onderdeel uit van het kwaliteitszorgsysteem dat Veldwerk Nederland hanteert om de uitvoering van veldwerk op niveau te houden. De kwaliteit wordt op concrete wijze door de klant herkend door het voeren van een huismerk danwel logo in de stijl van "goedgekeurd door.....".

Samengevat: Veldwerk Nederland zet haar kennis en kunde in, ontwikkelt en verkoopt locatie-specifieke programma's en de daarbij behorende materialen, controleert en onderhoudt de vernieuwing en kwaliteit van de programma's en traint waar nodig medewerkers van de deelnemende accommodaties/centra.

Win-win situatie

Door het maximaliseren van de bereikbaarheid van veldwerk voor zoveel mogelijk personen in diverse doelgroepen worden meerdere belangen gediend.
Het belang van realisering van Veldnet voor Veldwerk Nederland laat zich samenvatten in termen van een groter bereik van ontwikkelde programma's en volumevergroting van het aantal scholen dat aan meerdaags veldwerk doet.
Voor deelnemende centra geldt dat zij dit belang onderschrijven waarbij tevens het accommodatiebelang van een centrum gediend is.
Voor het onderwijs betekent de realisering van Veldnet een garantie op de beschikbaarheid en kwaliteit van veldwerkmogelijkheden (en de eventuele begeleiding daarvan) op redelijke afstand van de school in een accommodatie die voldoet aan de eisen van de tijd.
De realisering van Veldnet betekent voor de overheid (i.c. LNV) dat de (met subsidie) ontwikkelde basisprogramma's een grotere en snellere verspreiding kennen via een verspreidingsnetwerk dat zich kenmerkt door kwaliteit en samenwerking. Deze vergroting is ook van belang in verband met de vergroting van de onderzoekspopulatie bij evaluatieprogramma's en ervaringsuitwisseling.

Veldnet nader uitgewerkt

Uitgangspunt is dat taken en verantwoordelijkheden daar blijven liggen waar zij -gezien de verschillende deskundigheden van de partners in Veldnet - logischerwijs het beste thuis horen. Door een gevarieerd aanbod te doen inzake de ligging, prijs en programmamogelijkheden wordt een groter deel van de markt bereikt en neemt het - mogelijk roulerende- klantenbestand toe.
Veldwerk Nederland brengt het tot nu (1-1-'96) toe ontwikkelde basisprogramma integraal in het te stichten samenwerkingsverband in. Verantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteit van aangeboden progammamodules, handleidingen, veldwerkmaterialen en dergelijke ligt bij Veldwerk Nederland. Zij garandeert de kwaliteit van de geleverde, aan de praktijk getoetste veldwerkpakketten. De stichting verplicht zich tot regelmatige - inhoudelijke- controle van het veldwerkpakket ter plaatse. Verder verplicht de stichting zich regelmatig nieuwe modules aan te bieden/aan te (laten) passen zowel voor nieuwe doelgroepen als voor nieuwe inhouden (marktgerichte moduulontwikkeling).

De verantwoordelijkheid ten aanzien van de accommodatie en de noodzakelijke randvoor-waarden (zoals leslokaal, fietsen, veldwerk-equipment enz.) ligt bij de betrokken partner. Realisering van een uit bedrijfseconomisch oogpunt voldoende aantal overnachtingen blijft een zorg van de verblijfsaccommodatie zelf. Het is immers niet ondenkbaar dat een partner in Veldnet slechts ten dele wil/kan functioneren als veldwerkcentrum.

Voorwaarde is dat de bedrijfsleiding/eigenaar voldoende affiniteit heeft met NME en - door middel van training door Veldwerk Nederland- tevens in staat is zo nodig bepaalde programma-onderdelen te begeleiden. Verdere eisen liggen op het vlak van de aanwezigheid van veldwerk-equipment, beschikbaarheid van een veldwerkgebied en de toestemming daar te mogen werken/onderzoeken. Gezamenlijk worden activiteiten voor marketing en promotie van veldwerk ontplooid op basis van een gezamenlijk vastgesteld marketingplan.

Project beschrijving

Resultaat

Per 1-1-2000 is Veldnet volledig operationeel. Doel van Veldnet is door samenwerking de verspreiding van kwalitatief hoogwaardig, meerdaags veldwerk in het onderwijs te bevorderen en zodoende volumevergroting te realiseren. Op 8 aan de landschapstypen gekoppelde locaties worden per locatie jaarlijks tenminste 10 veldwerkweken uitgevoerd. Daarmee wordt een substantiële groei bereikt van het aantal veldwerkweken zoals dat oorspronkelijk door Veldwerk Nederland werd uitgevoerd van 40 naar 80. Deel van het project is onderzoek naar de wenselijkheid en behoefte aan uitbreiding van Veldnet naar 12 locaties.
De uitvoering is gebaseerd op een samenwerkingsovereenkomst tussen Veldwerk Nederland en de diverse participanten aan Veldnet. Een uitgewerkt voorbeeld van een samenwerkingsovereenkomst is opgenomen in de bijlage. In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over zaken als kwaliteitszorgsysteem, marketingstrategie, copyright, levering van nieuwe modules enzovoort.
De inhoud van het veldwerk bestaat uit aan de locatie aangepast moedermateriaal dat door de stichting is ontwikkeld en gemoduleerd. Het veldwerk richt zich in eerste instantie op de bovenbouw van het basisonderwijs. Aan het einde van dit project ligt vast of en in hoeverre het materiaal aangepast en/of aangevuld wordt voor het voortgezet onderwijs en andere doelgroepen.

Vooronderzoek

In de periode juni t/m september 1996 is vooronderzoek gedaan naar de haalbaarheid van en de behoefte aan Veldnet. Hiertoe zijn diverse verkennende besprekingen gevoerd met de volgende potentiële partners:

- -NJHC (ten behoeve van Gorssel en overige herbergen)
- -Nivon
- -Volkshogeschool Terschelling (FHS)
- -Ecomare
- -stichting Veldstudie Hei- en Boeicop

Deze gesprekspartners zijn oude bekenden, in die zin dat Veldwerk Nederland op lokaties van de NJHC en de FHS en in samenwerking met Ecomare reeds geruime tijd natuurwerkweken organiseert. Nivon gaf na een algemeen kennismakingsgesprek aan zeer geïnteresseerd te zijn in onze plannen. De stichting Veldstudie idem dito. Ecomare heeft een belang als ontwikkelaar, verspreider en uitvoerder van veldwerk. De stichting Veldstudie heeft naast een accommodatiebelang interesse voor programmaontwikkeling.
Conclusie uit het vooronderzoek is dat Veldnet in een behoefte voorziet hetzij ten aanzien van een hogere bezetting van een accommodatie, hetzij ten aanzien van de verspreiding en volumevergroting van meerdaags veldwerk. Met name ook de kwaliteitsgarantie voor de programma-modules en het functioneren van Veldnet op basis van samenwerking vormen voor participanten aantrekkelijke punten. Het blijkt zinvol een onderscheid te maken tussen (partiële) veldwerkcentra en veldwerklocaties, vooral in verband met de inbreng van

specifieke inhoudelijke deskundigheid. Dat betekent dat er gewerkt zal worden met verschillende soorten samenwerkingsovereenkomsten uiteraard binnen de grenzen en uitgangspunten van deze notitie. Veldwerkcentra met een inhoudelijke inbreng komen in dit samenwerkingsverband daarvoor in aanmerking in opdracht en onder verantwoording van Veldwerk Nederland.
Door de positie van Veldwerk Nederland als landelijk en door het ministerie van LNV gefaciliteerd ontwikkelingsinstituut onderhoudt zij de benodigde brede en diepgaande pedagogische, didactische en methodologische kennis en kunde op grond waarvan zij een centrale functie kan vervullen. Deze constructie maakt het mogelijk dat Veldwerk Nederland op den duur meer invulling geeft aan de voortrekkersrol en supervisie dan aan het vervaardigen van locatie-specifiek materiaal.

Marktpotentieel

In juni 1995 voerden de NJHC en Veldwerk Nederland een beperkt onderzoek uit naar het marktpotentieel voor veldwerk in het basisonderwijs.
Enkele relevante gegevens en conclusies:
Er zijn ruim 8.000 basisscholen (CBS, 1995) met in totaal 1.427.000 leerlingen. Bij een gelijke verdeling over de leerjaren betekent dit dat er circa 180.000 leerlingen in een leerjaar (groep) zitten. Uit het onderzoek blijkt dat bijna alle leerlingen uit groep 8 op kamp gaan. Bij het bepalen van de markt voor basisschoolkampen moet bij deze 180.000 het aantal leerlingen uit groep 7 die op kamp gaan worden opgeteld. Dit aantal is echter onbekend. Uit eigen ervaring van Veldwerk Nederland blijkt dat scholen voor een kamp niet opzien tegen een combinatie van de groepen 7 en 8. Als dit marktdeel gesteld wordt op 10 %, komt het totaal aantal leerlingen voor basisschoolkampen op 200.000.
Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat één op de zes scholen voor veldwerk in aanmerking komt. Bij de bepaling hiervan is niet alleen rekening gehouden met belangstelling voor veldwerkkampen, maar ook met de hoogte van het beschikbare budget. Hiervoor is een norm van *f* 40,- per dag (volpension) aangehouden.
Uitgaande van een totaal van 8.139 basisscholen komt de beschikbare markt dan op ruim 1350 scholen. Wanneer dat aantal scholen verdeeld wordt over het na te steven aantal van 12 locaties binnen Veldnet komt dat op 113 scholen potentieel per locatie. Uit ervaring van Veldwerk Nederland is bekend dat een maximale bezetting van het huis bestaat uit 40 à 45 scholen (verblijf van een volle week). Ook als scholen een korter verblijf willen realiseren is het potentieel dus groot genoeg.
Verder blijkt uit het onderzoek dat de inhoud van veldwerkkampen meer afgestemd moet worden op de wensen van scholen. Niet alleen natuur- en milieueducatie, maar ook aandacht voor recreatie en sport en spel is noodzakelijk. Het schoolkamp wordt vaak gebruikt als middel om de groepsvorming te bevorderen. Er is regelmatig vraag naar begeleiding bij de inhoud van het programma. Programma's moeten ook inspelen op de vraag naar de duur van het kamp. Er is een duidelijke voorkeur voor een driedaags kamp, maar flexibiliteit in het aanbod geeft de beste mogelijkheden ten aanzien van deze doelgroep.
Qua periode is er een voorkeur voor het voor- en najaar en vormt dus een beperkende factor voor het aantal potentiële klanten. Uit verder onderzoek moet blijken wat eventuele verdere beperkende factoren zijn

Promotie

Onderzocht zal worden in welke vorm de gezamenlijke promotie van veldwerk en de werving voor veldwerkactiviteiten bijdragen tot dusdanige vergroting van het volume dat er voor alle partners een win-win situatie ontstaat. Op basis van het (beperkte) marktonderzoek kunnen de volgende uitspraken worden gedaan:

Prijs: Moet zo laag mogelijk worden gehouden: de deelnemrsprijs ken een -niet makkelijk- definieerbaar plafond.

Plaats: Aan de verkrijgbaarheid van het produkt (veldwerk) moet gewerkt worden. In dit verband biedt Veldnet goede kansen. De obstakels onbekendheid en onvoldoende kennis moeten weggewerkt worden.

Produkt: Moet worden aangepast aan de wensen. Flexibel inspelen op de verschillende wensen omtrent de duur van het verblijf en de inhoud van het kamp zijn essentieel. Daarnaast spreekt het vanzelf dat de accommodatie en de omgeving uitstekend geschikt dienen te zijn voor veldwerk en recreatieve activiteiten.

Promotie: Het is van belang de promotie niet alleen op scholen te richten. Leerkrachten beslissen in het algemeen wel over plaats en inhoud van het kamp, maar ouders draaien grotendeels voor de kosten op. Schoolbestuur en oudercommissie kunnen in deze mogelijkerwijs ingang bieden.

Personeel: Met het personeel van de betrokken accommodatie staat of valt het hele succes. Men moet beschikken over een grote "drive", waarbij affiniteit met veldwerk, flexibiliteit en kennis van regionale marketing onontbeerlijk zijn.

Participanten

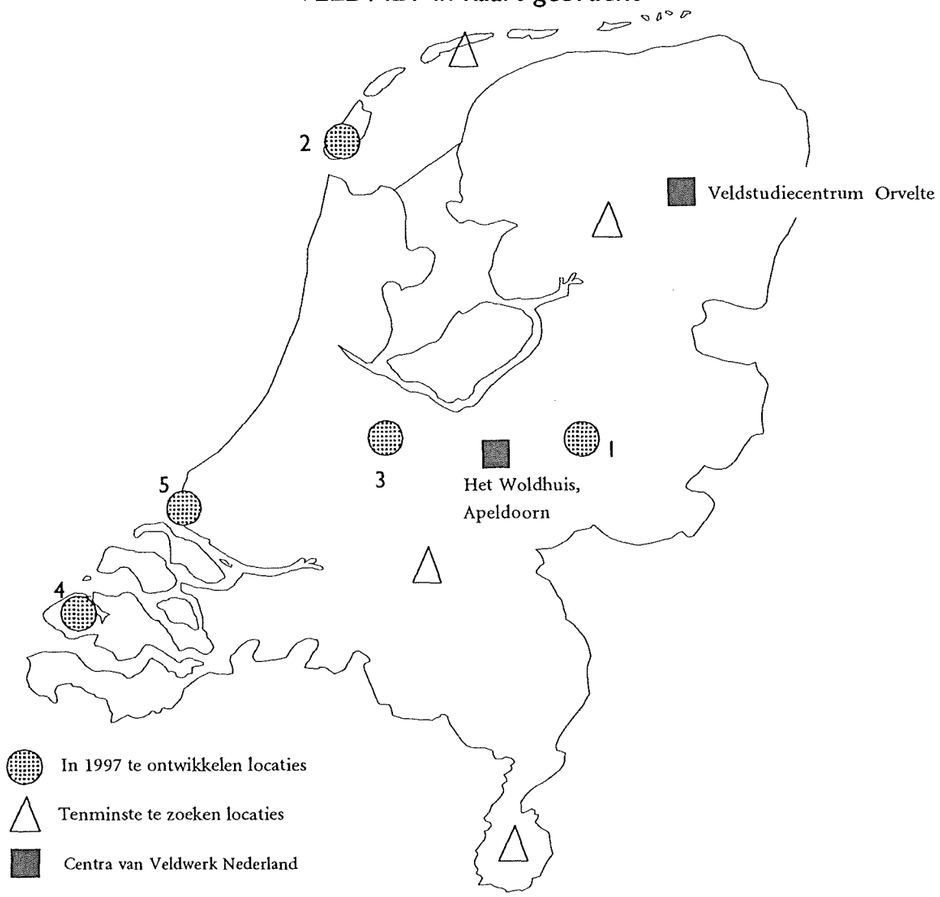
Veldwerk Nederland benadert en activeert een aantal instellingen die als kerntaak de verhuur van groepsaccommodatie en/of programma-aanbod hebben. Deze instellingen zijn omwille van hun doelstellingen en/of exploitatie geïnteresseerd in het aanbieden van veldwerkprogramma's aan hun bestaande en te werven klanten uit het basis en voortgezet onderwijs. In tweede instantie ook aan gezinnen en individuen in het kader van natuurgerichte recreatie annex cultuurtoerisme.
De spreiding over Nederland wordt gekoppeld aan de hoofdindeling in landschapstypen, waarbinnen nader wordt geselecteerd op natuurrijke gebieden:

- Zandlandschap
- Lösslandschap
- Duinlandschap
- Zeekleilandschap
- Rivierkleilandschap
- Veenlandschap

Er wordt in dit verband op grond van het vooronderzoek een onderscheid gemaakt tussen veldwerkcentra, partiële veldwerkcentra en veldwerklocaties.

- Veldwerkcentra zijn volledig toegeruste en professioneel ingestelde centra die veldwerk aanbieden als eindprodukt (met of zonder verblijfsaccommodatie). Deze centra hebben een overwegend inhoudelijk belang. Voor de ontwikkeling en uitvoering van veldwerk hebben zij gekwalificeerd personeel in dienst.
- Partiële veldwerkcentra zijn verblijfsaccommodaties met een eigen ideële doelstelling die veldwerk aanbieden als deelprodukt. Hier is sprake van zowel een inhoudelijk als een accommodatiebelang. Doorgaans hebben deze centra een educatief medewerker in dienst, die ingezet kan worden bij de uitvoering van veldwerk. Er kan in dit geval sprake zijn van inhoudelijke inbreng, met name naar locatie-specifieke deskundigheid.
- Veldwerklocaties zijn verblijfsaccommodaties die omwille van hun exploitatie veldwerkmodules/programma's aanbieden. Hier is sprake van een overwegend accommodatiebelang. Medewerkers van de accommodatie kunnen -na geschoold te zijn- groepen bij het veldwerk begeleiden.

VELDNET in kaart gebracht

Landschapstype	Locatie	Partner
Zandlandschap	1 Gorssel 3 Lage Vuursche	1 NJHC 3 NIVON
Lösslandschap		
Duinlandschap	2 Texel Terschelling	2 stichting Ecomare , neemt een speciale positie in Volkshogeschool Skylgerân
Zeekleilandschap	4 Veere 5 H. v. Holland	4 st. tot beheer van veldwerkcentra voor Veldwerk Nederland 5 NIVON
Rivierkleilandschap		
Veenlandschap		

Doel voor 2000 : 10 locaties -met een mogelijke uitloop naar 12- waarop jaarlijks tenminste 10 natuurwerkweken plaatsvinden. Sommige locaties kunnen voor meerdere landschapstypen ontwikkeld worden

Financiering

Wat betreft de financiering zullen de samenwerkingspartners voorzien in de kosten van
- marketing van veldwerk (gezamenlijk)
- aanpassing van het moedermateriaal (per locatie/partner)
- materiële kosten voor het onderhoud van de kwaliteit (per locatie/partner)

De kosten van de ontwikkeling van het moedermateriaal en de personele kosten van het onderhoud van de kwaliteit komen voor rekening van Veldwerk Nederland en zullen zo mogelijk deel uitmaken van de door LNV te financieren programmaontwikkeling.

Daar het Veldwerk Nederland primair gaat om de verwerkelijking van haar ideële doelstelling bieden wij de partners hulp aan inzake het zoeken van (mede)financiers voor de aanloopkosten. De deelnemende ondernemers zullen na dit soort "startsubsidies" te hebben genoten verder voor eigen rekening en risico participeren.
De met de uitvoering van dit project gemoeide taken voor Veldwerk Nederland zijn, per jaar voor de eerstkomende 3 jaar, op hoofdlijnen:

1	uitvoeren van moduleringsopdrachten	10 dgn. per locatie x3 locaties
2	kwaliteitscontrole	06 dgn. per locatie x 3 à 4 locaties
3	werving nieuwe partners	20 dgn.
4	opstellen/uitvoeren marketingplan	20 dgn.
5	voortgang bewaken	05 dgn.
6	evaluatie en bijstelling	20 dgn.
7	ontwikkelen nieuwe modules	15 dgn.
8	coördinatie en beleidsontwikkeling	10 dgn.
Totaal		138 dgn.

Wanneer Veldnet per 1-1-2000 volledig operationeel is zullen de taken genoemd onder de nummers 2, 4 (deels), 5, 6, 7 en 8 tot de permanente taken behoren. De financiering van deze taken moet uit het samenwerkingsverband komen omdat zij worden verricht hetzij in opdracht van een van de partners hetzij voortvloeien uit gezamenlijke afspraken (marketing). Hierbij wordt opgemerkt dat de taken ten aanzien van coördinatie, beleidsontwikkeling en voortgangsbewaking/evaluatie in principe door Veldwerk Nederland worden gefinancierd zo mogelijk uit de programma-ontwikkeling ten behoeve van het ministerie van LNV.

Produkt

Deelname aan Veldnet stelt een verblijfsaccommodatie/veldwerklocatie in staat het volgende aan te bieden:

- een adequaat ingerichte verblijfsaccommodatie met veldwerk-equipment en werkruimte,
- op de locatie toegespitste, flexibele, kwalitatief hoogwaardige veldwerkprogramma's. Naast strikt natuurgerichte programma-onderdelen zijn er ook meer op ontspanning gerichte onderdelen,
- diverse programma's, opgedeeld in modules. Deze zijn voorzien van een uitgebreide handleiding, werkbladen, kaarten, routes, adressen en dergelijke,
- een productmap waarin alle modules zijn samengebracht, voorzien van een overzicht van alle aan dat onderdeel verbonden materiaal- en eventuele begeleidingskosten. De map wordt vooraf aan de potentiële gebruiker tegen verkoopprijs ter beschikking gesteld. Met behulp van deze map stelt de gebruiker zelf het programma samen en kan direct de kosten overzien,
- zodanig samengestelde modules dat scholen deze zelfstandig kunnen uitvoeren. Op aanvraag kan een school echter professionele begeleiding inhuren.

De programma-onderdelen zijn in eerste instantie geschikt voor de bovenbouw van het basisonderwijs.

De stichting Veldwerk Nederland geeft personeel van de verblijfsaccommodatie een training. Het gebruiksrecht van specifiek materiaal dat in opdracht van een partner wordt ontwikkeld danwel aangepast, berust bij deze partner. Veldwerk Nederland behoudt het auteursrecht, wat inhoudt dat zij dit materiaal mag bewerken ten behoeve van andere lokaties.

Met de partners wordt overlegd of en zo ja op welke wijze er in één regio sprake kan zijn van meerdere partners. Daarbij wordt rekening gehouden met een diversificatie in :

o aanbod van soorten accommodaties en verzorgde diensten
o gerichtheid op bepaalde doelgroepen
o specifiek programma-aanbod.

Er worden kwaliteitscriteria opgesteld waaraan de omgeving, de begeleiding, de veldwerk-equipment en de reproductie van schriftelijk materiaal moeten voldoen. Het niet voldoen aan deze kwaliteitscriteria heeft beëindiging van de samenwerking in Veldnet tot gevolg.

Tijdpad

1997

- Uitwerking kwaliteitszorgsysteem + logo	januari
- Uitwerken en vaststellen marketingplan	januari
- Detailleren kwaliteitseisen	februari
- Definitief maken van samenwerkingsovereenkomsten, feestelijk startschot	februari
- Uitwerken van modulering voor Gorssel, Volkshogeschool Terschelling,eerste NIVON-locatie	maart/april
- Voortgangsbewaking	mei/september
- Evaluatie en bijstellingen	mei/september
- Inventarisatie nieuwe partners, benaderen provinciale afdelingen KNHM	oktober
- Zoeken naar additionele financiering	november/december
- Opstellen planning '98 - '99	november/december

1998

- Keuze nieuwe locaties
- Uitvoering marketingplan
- Modulering nieuwe locaties
- Ontwikkelen en aanbieden nieuwe module
- Evaluatie '97 en bijstellingen
- Uitvoering en test kwaliteitszorgsysteem, bijstelling en vaststelling
- Vervolgcontacten provinciale afdelingen KNHM
- Voortgangsbewaking

1999

- Uitvoering kwaliteitszorgsysteem
- keuze laatste locaties
- Uitvoering marketingplan
- Ontwikkelen en aanbieden nieuwe module
- Verkenning nieuwe doelgroepen
- Vervolgcontacten provinciale afdelingen KNHM
- Voortgangsbewaking
- Evaluatiebijeenkomst participanten
- Vaststelling functioneren Veldnet 2000 - 2005

Apeldoorn/Orvelte, oktober 1997

J.W.H. van Ginkel, J.B. Smit

Directie/secretariaat
Het Woldhuis 11
7325 WN Apeldoorn
Telefoon 055 - 3667199
Telefax 055 - 3600615

CONCEPT

Overeenkomst

Ondergetekenden:

a. De stichting Veldwerk Nederland (sVN), gevestigd te Apeldoorn, namens deze de heer J. W.H. van Ginkel in zijn hoedanigheid van directeur,

en

b. X te X, namens deze X in zijn/haar hoedanigheid van X,

in aanmerking nemende:

- dat Veldwerk Nederland een netwerk veldwerklocaties in Nederland wil realiseren onder de naam Veldnet,
- dat X het centrum X wil exploiteren als (partiële) veldwerklocatie,

verklaren als volgt te zijn overeengekomen:

Artikel 1 - Samenwerking

a. X zal als zelfstandige veldstudielocatie functioneren met behulp van door Veldwerk Nederland ontwikkelde programma's. Basis hiervoor is de beleidsnotitie Veldnet zoals opgenomen in bijlage 1. Deze bijlage wordt geacht deel uit te maken van deze overeenkomst.

b. Beide organisaties spannen zich in gezamenlijk, zowel beleidsmatig als uitvoerend tot optimale resultaten te komen met behoud van eigen verantwoordelijkheid en respect voor elkaars identiteit.

c. X is verantwoordelijk voor en bereid tot :
   - het boeken van groepen die veldwerk in hun programma willen opnemen,
   - het onderling afstemmen van programma's wanneer twee groepen gelijktijdig verblijven,
   - het beschikbaar stellen van kwalitatief en kwantitatief voldoende veldstudie-equipment en het adequaat onderhouden daarvan,
   - het beschikbaar stellen van kwalitatief en kwantitatief voldoende schriftelijk materiaal,
   - het voldoen aan overige randvoorwaarden zoals de beschikbaarheid van fietsen,
   - het beschikbaar stellen van uitsluitend door Veldwerk Nederland ontwikkelde cq. geaccordeerde programmamodules,
   - het op aanvraag leveren van kwalitatief goede, geschoolde groepsbegeleiding,
   - leveren van logiesverstrekking en verzorging,
   - het inschakelen van deskundigen van Veldwerk Nederland voor kwaliteitscontrole van en advisering over het functioneren veldstudie-equipment, programmamodules en begeleiding.

d. De stichting Veldwerk Nederland is verantwoordelijk voor en bereid tot:
   - het inbrengen van het huidige basisschoolprogramma, zoals bij partijen bekend. Dit programma, met een geschatte waarde van *f* 30.000,- , wordt kosteloos ingebracht,
   - het -in opdracht van X- moduleren van het ingebrachte basisschoolprogramma,
   - het uitvoeren van een jaarlijkse kwaliteitscontrole van en advisering over het functioneren veldstudie-equipment, programmamodules en begeleiding. Naar schatting zijn hiervoor mximaal 6 werkdagen nodig. Voor deze controle wordt een uurtarief berekend,
   - het op aanvraag van X tegen uurtarief beschikbaar stellen van deskundige cursusleiding voor het begeleiden van groepen,
   - verzorgen van training van medewerkers van X. Als deze training gecombineerd wordt met de uitvoering van reguliere weken in een van de centra van Veldwerk Nederland, zijn hieraan geen trainingskosten verbonden.
   - het jaarlijks, tegen vergoeding, aanbieden van een nieuwe moduul,
   - het attenderen van scholen op de veldstudiemogelijkheden op X,

e. Partijen zullen gedurende de eerste 12 maanden van deze overeenkomst een gezamenlijke marktstrategie ontwikkelen, waarin ook wederzijdse personele en financiële inspanningen worden geregeld. Deze marktstrategie richt zich met name op de promotie van veldwerk. De promotie van X als accommodatie blijft een zaak van X.

e. Partijen zijn gehouden elkaar direct in kennis te stellen van bekende of te verwachten omstandigheden welke kunnen nopen tot afwijking van de beschrijving en/of tijdsplanning van uitvoering van deze overeenkomst.

f. Zonder wederzijdse schriftelijke instemming van de partijen kan geen tussentijdse wijziging plaatsvinden in doel, opzet en tijdsplanning van deze overeenkomst.

g. Partijen verlenen hun medewerking aan het scheppen van optimale voorwaarden waaronder deze overeenkomst kan worden uitgevoerd.

Artikel 2 - Opdracht tot programmamodulering

a. X geeft Veldwerk Nederland opdracht tot het moduleren van het onder artikel 1 genoemde basisschoolprogramma ten behoeve van X voor een bedrag van *f* .....,-. In dit bedrag zijn niet begrepen de uren voor noodzakelijk overleg tussen Veldwerk Nederland en X en te maken reiskosten. De kosten voor overleg en reizen worden apart verrekend.
   Het programma wordt hierdoor geschikt voor een zo zelfstandig mogelijk gebruik door scholen. Een moduul beslaat over het algemeen een dagdeel en bevat alle informatie op leerling- en leerkrachtniveau die nodig is om een school in staat te stellen dit moduul zo zelfstandig mogelijk uit te voeren. Het moduul natuurbeheer wordt hiervan uitgezonderd: dit moduul dient altijd deskundig begeleid te worden.

b. Veldwerk Nederland levert van het gemoduleerde programma één zwart/wit exemplaar aan X. Dit gemoduleerde programma, dat 12 modules bevat, kan gebundeld worden in een programma-map die aan scholen tegen kostprijs kan worden aangeboden.

c. Bij ondertekening van deze overeenkomst doch uiterlijk op de aanvangsdatum van de uitvoering van de programmamodulering zal X aan Veldwerk Nederland een voorschot uitbetalen van 50%. Binnen veertien dagen na oplevering van de programmamodules zal Veldwerk Nederland X een gespecificeerde einddeclaratie zenden.

d. Alvorens het definitieve produkt af te leveren zal een concept ter beoordeling worden voorgelegd aan de bedrijfsleider van X.

Artikel 3 - Overgangsregeling

a. Partijen verlenen hun medewerking aan het scheppen van optimale voorwaarden om de overgang van de situatie voor dat deze overeenkomst ingaat naar de situatie als bedoeld in deze overeenkomst zo soepel mogelijk te laten verlopen. De overgangsperiode is er met name op gericht verlies aan klanten door het ingaan van deze overeenkomst, hoe dan ook te voorkomen.

b. De overgangsperiode wordt vastgesteld op twaalf maanden na het van kracht worden van deze overeenkomst. Gedurende deze periode zullen belangstellende scholen aanvankelijk nog door Veldwerk Nederland in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen, met dien verstande dat de betrokken scholen niet meer volledig door een cursusleiders van Veldwerk Nederland worden begeleid. De afbouw in begleiding betreft met name de eerste en laatste dag van een werkweek. De begeleiding van deze dagen wordt door personeel van X overgenomen.

c. Met ingang van het schooljaar '97 - '98 zullen scholen hun afspraken rechtstreeks met X maken. Veldwerk Nederland zal dan nog voor een periode van vier maanden de coaching van de begeleiding verzorgen danwel vanaf dat moment worden ingehuurd om begeleiding te verzorgen.

d. Ter voorbereiding op de begeleiding van groepen volgt de bedrijfsleider van X of diens personeel binnen zes maanden na het van kracht worden van deze overeenkomst in voldoende mate training bij Veldwerk Nederland om tot kwalitatief goede begeleiding in staat te zijn.

e. De in artikel twee genoemde programmamodulering is voorwaardelijk voor het kunnen ingaan van de overgangsperiode, met dien verstande dat de modules gereed moeten zijn binnen drie maanden na het ingaan van deze overeenkomst.

f. De overgangsregeling wordt tussentijds geëvalueerd met een regelmaat van ten hoogste drie maanden. Op grond van de tussentijdse evaluatie kan de overgangsregeling met wederzijds goedvinden schriftelijk worden aangepast.

Artikel 4 - Privacy en beperkingen in de openbaarheid

Partijen staan er voor in dat door hen verzamelde vertrouwelijke gegevens geheim worden gehouden. Partijen zullen de vertrouwelijke gegevens uiterlijk zes maanden na een eventuele beëindiging van deze overeenkomst vernietigen.

Artikel 5 - Auteursrechten

Ten aanzien van het auteursrecht wordt conform artikel 7 van de Auteurswet 1912 de stichting Veldwerk Nederland als maker van het uit hoofde van deze overeenkomst te maken werk aangemerkt. Dit houdt in dat Veldwerk Nederland het materiaal mag bewerken ten behoeve van andere lokaties. X heeft het gebruiksrecht van het ontwikkelde danwel voor haar aangepaste materiaal.

Artikel 6 - Voortijdse beëindiging

Partijen kunnen de uitvoering van deze overeenkomst na onderling overleg voortijdig beëindigen bij gemotiveerde twijfel aan een zinvolle voortzetting.
Hierbij wordt een opzegtermijn aangehouden van 3 maanden. In deze periode gaan partijen in overleg met elkaar over een beperkte, zinvolle afronding van de overeenkomst en verstrekken partijen elkaar een zo volledig mogelijk rapport over de tot dan toe bereikte resultaten.

Artikel 7 - Wanprestatie

Het niet voldoen aan de afspraken en/of eisen voorvloeiende uit deze overeenkomst door een van de partijen heeft beëindiging van de overeenkomst tot gevolg. Hiervoor gelden de termijnen en afspraken als genoemd in artikel 8.

Artikel 8 - Duur en voortzetting van de overeenkomst

Deze overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van twee jaar. Aan het einde van het eerste jaar na het ingaan van deze overeenkomst en tenminste vier maanden voor het einde van deze overeenkomst informeren partijen elkaar gedetailleerd over de werking en de resultaten van het samenwerkingsverband. Op grond van deze informatie wordt besloten tot het al dan niet voort zetten van het samenwerkingsverband, telkens voor een periode van twee jaar. Daarbij wordt de eerste contractperiode gezien als experimentele fase die nog niet tot een optimaal resultaat zal kunnen leiden. In de overwegingen tot voortzetting van de overeenkomst wordt ook uitdrukkelijk meegenomen.....

Aldus opgemaakt en ondertekend in tweevoud d.d ..... te Apeldoorn/ X.

stichting Veldwerk Nederland X

J.W.H. van Ginkel, directeur X

STICHTING
VELDWERK NEDERLAND

Centra voor praktisch natuur-
onderwijs en milieueducatie

Marketing Veldnet

conceptversie 1

Stichting Veldwerk Nederland
Apeldoorn, januari 1998

Inhoudsopgave

Inleiding 2

1 Uitgangspunten 2

2 De betrokkenen 3
1 stichting Veldwerk Nederland 3
2 Accommodatie 3

3 Uitwerking activiteiten stichting Veldwerk Nederland 4
Landelijk 4
lokaal 4
Verspreiding en kosten 4

4 Acties door de accommodatie 5
Landelijk 5
Lokaal 5
Concreet te ontwikkelen door de accommodaties 5

Kosten en tijdpad 6

Bijlage 1 Draaiboek Voorlichtingsbijeenkomst 7

Bijlage 2 Brochure 7

Bijlage 3 Modelverhalen 8

Bijlage 4 Affiche 8

Bijlage 5 Standaard persberichten 9

Bijlage 6 Standaard succesverhalen 9

Inleiding

Nu Veldnet met vier volledig toegeruste lokaties en twee opties op ontwikkeling daadwerkelijk vorm gaat aannemen is het noodzakelijk de volgende fase in te gaan. De scholen kunnen aan de slag. Veldnet heeft zich kwantitatief ten doel gesteld dat er per accommodatie, in het schooljaar 1998-1999, 10 'nieuwe' scholen een veldwerkmeerdaagse uitvoeren. Om de scholen zover te krijgen is een marketingplan ontwikkeld met daarin de acties die Veldwerk Nederland en de accommodaties moeten ondernemen.

1 Uitgangspunten

De marketing van Veldnet richt zich op twee hoofdactiviteiten:

- naamsbekendheid van Veldnet,
- werving van klanten.

Het zwaartepunt in de activiteiten ligt bij de werving van klanten door middel van lokale aanpak. Scholen raken overspoeld met folders, brochures en andere informatie-dragers. Veldnet geeft daarom de voorkeur aan direct persoonlijk contact met persoonlijk gerichte brieven, telefonisch contact en voorlichtingsbijeenkomsten op lokatie.
Landelijk richt de promotie zich vooral op naamsbekendheid van Veldnet door middel van bijvoorbeeld een brochure en affiche op centra voor natuur en milieu, persberichten in onderwijsbladen, succesverhalen en reclameteksten in vakbladen. Ook zal Veldnet vertegenwoordigd zijn op onderwijsbeurzen en -bijeenkomsten.
Ter waarborging van een eenduidig en herkenbaar Veldnet zal tijdens de training van accommodatiepersoneel het marketingplan nadrukkelijk aan bod komen.
Daarnaast zal Stichting Veldwerk Nederland standaard teksten, illustraties en materialen aanleveren die door de accommodaties toegevoegd kunnen worden aan het bestaande PR-materiaal.
Om de onderlinge betrokkenheid binnen het samenwerkingsverband Veldnet te stimuleren wordt een eenvoudige nieuwsbrief ontworpen, die twee maal per jaar uitkomt. In deze nieuwsbrief wordt melding gemaakt van nieuwe ontwikkelingen, worden ideeën uitgewisseld, oplossingen voor problemen aangedragen, succesverhalen uitgewisseld enzovoort.

In de volgende paragrafen wordt een nadere uitwerking van het plan beschreven. Paragraaf 2 geeft een overzicht van de betrokkenen en hun rol binnen de marketing van Veldnet. Paragraaf 3 geeft de acties die Veldwerk Nederland in het kader van de marketing uitvoert. Waarna paragraaf 4 de rol van de groepsaccommodaties in de marketingplan uiteenzet. De afsluitende paragraaf 5 belicht financiën en tijdpad.

Bijlagen bij dit rapport

Bijlage 1 Draaiboek voorlichtingsbijeenkomst
Bijlage 2 Brochure
Bijlage 3 Modelverhaal
Bijlage 4 Affiche
Bijlage 5 Standaard persberichten
Bijlage 6 Standaard succesverhalen

2 De betrokkenen

Deze paragraaf beschrijft puntsgewijs de activiteiten van de betrokkenen en waar deze activiteiten op gericht zijn. Voor zover deze activiteiten van toepassing zijn op marketing, worden ze verderop in dit rapport nader uitgewerkt.

1 stichting Veldwerk Nederland

Naar accommodaties:
- levert master van veldnetmodulenmap,
- levert veldwerkmateriaal,
- ontwikkelt nieuwe modulen,
- traint medewerkers van de accommodatie,
- voert kwaliteitsbewaking uit,
- levert standaardmateriaal voor promotie Veldnet en verzorgt een eenvoudige nieuwsbrief.

Naar scholen:
- algemeen promotiemateriaal en informatie over deelnemende locaties,
- verwijst scholen naar Veldnetlocaties,
- werkt mee aan voorlichtingsbijeenkomsten,
- biedt training (nascholing) voor leerkrachten aan,
- verzorgt op aanvraag deskundige begeleiding tijdens de uitvoering.

Naar intermediairen
- verzorgt promotiemateriaal,
- verzorgt voorlichtingsmateriaal,
- verzorgt persberichten.

2 Accommodatie

Naar stichting Veldwerk Nederland:
- geeft opbouwende feedback op veldnetmateriaal en functioneren van de samenwerking,
- bestelt veldwerkmateriaal,
- geeft opdracht tot ontwikkeling nieuwe modulen.

Naar scholen:
- levert veldnetmodulenmap en lesbrieven/werkbladen,
- bespreekt programma,
- beheert veldwerkmateriaal,
- reserveert deskundige begeleiding bij Veldwerk Nederland,
- bewaakt de kwaliteit.

Naar (lokale) intermediairs:
- verzorgt promotiemateriaal,
- verzorgt voorlichtingsmateriaal,
- verzorgt persberichten.

3 Uitwerking activiteiten stichting Veldwerk Nederland

Het (basis)onderwijs is een vrij overzichtelijk te benaderen doelgroep. Adressen en contactpersonen zijn eenvoudig te achterhalen. De invalshoek moet echter zorgvuldig gekozen worden omdat scholen overspoeld worden met folders, brochures en andere informatiedragers. Naast de landelijk verspreide brochure, persberichten en de advertenties is direct persoonlijk contact op lokatie naar verwachting het krachtigste promotiemiddel.

Landelijk

Met een eenvoudige brochure (bijlage 2) promoot Stichting Veldwerk Nederland op landelijk niveau Veldnet. De brochure wordt ondersteund met affiches, persberichten ensuccesverhalen die in het basisonderwijs worden verspreid (bijlage 3 tot en met 6).
Daarnaast zal Veldwerk Nederland op onderwijsbeurzen als de NOT en op onderwijsbijeenkomsten Veldnet presenteren cq. onder de aandacht brengen. Door op bijeenkomsten zoveel mogelijk actief deel te nemen als sprekers, forumleden en deelnemer aan discussiepanels vergroot Veldwerk Nederland de bekendheid van Veldnet.
De brochure wordt niet gemaild, maar op strategische plaatsen neergelegd zoals bij centra voor natuur- en milieu-educatie. Op aanvraag wordt de brochure naar scholen gestuurd.
De landelijke promotie werkt zoveel mogelijk kosteloos door gebruikt te maken van free publicity, meeliften met landelijke informatiestromen van participanten als NJHC en NIVON.

lokaal

Op lokaal niveau zal Veldwerk Nederland standaard teksten en illustraties en materialen leveren die de accommodaties kunnen toevoegen aan de bestaande PR-materialen. Naast dit materiaal zal Veldwerk Nederland ook materiaal ontwikkelen voor direct contact met de scholen. Accommodaties zullen dit materiaal moeten aanpassen aan de eigen lokatie.
Om de kwantitaieve doelstelling voor het seizoen '98-'99 te realiseren ontwikkelt Veldwerk Nederland een draaiboek voor het organiseren van de bijeenkomst. Tijdens de ontwikkelfase van Veldnet zal Veldwerk Nederland deze bijeenkomsten ook mede uitvoeren.

Verspreiding en kosten

De verspreiding en kosten van het lokale PR-materiaal zal voor rekening komen van de accommodaties. Door te integreren in het bestaande PR-materiaal zijn de extra kosten tot een minimum te beperken .
De kosten voor het ontwikkelen van standaard teksten, illustraties, draaiboeken en materialen komen voor rekening van Veldwerk Nederland

Concreet te ontwikkelen door Veldwerk Nederland

- Logo ontwerpen
- Database bestanden met adressen van:
  - centra voor natuur en milieu educatie
  - vakbladen onderwijs
  - landelijke bladen
  - koepelorganisaties onderwijs
- Brochure en affiche
- Draaiboek voorlichtingsbijeenkomsten
- Standaard teksten, illustraties en materialen
- Persberichten
- Succesverhalen
- Nieuwsbrief

4 Acties door de accommodatie

Landelijk

Voor het samenstellen van de algemene, landelijke promotie is informatiemateriaal nodig, vooral op gebied van faciliteiten en omgeving van de accommodaties. De accommodaties dragen hiertoe teksten, foto's, prijsstellingen en eventueel speciale arrangementen aan. De stichting Veldwerk Nederland draagt mede zorg voor de verspreiding van de landelijke promotiematerialen.

Lokaal

De accommodatie zelf richt zich op de lokale markt (dat zijn alle scholen in een straal van ± 60 kilometer rond de accommodatie). Het streven van de lokale marketing is om in het schooljaar '98 - '99 per accommodatie 10 scholen een veldwerkmeerdaagse te laten houden. Uit ervaring blijkt dat hiertoe in maart en april '98 een 60-tal scholen uit het wervingsgebied van de accommodatie benaderd moeten worden.
Deze benadering bestaat uit:
- mailing van een brief,
- telefonisch contact,
- een of meer voorlichtingsbijeenkomsten met speciaal aanbod (bijlage 2).

Veldwerk Nederland zal voor de accommodaties een standaard draaiboek 'voorlichtingsbijeenkomst' ontwikkelen dat eenvoudig is aan te passen aan de lokale omstandigheden. Ter ondersteuning van deze directe benadering zoekt de accommodatie op lokaal niveau de publiciteit met persberichten en succesverhalen. Aan de hand van de standaard teksten, illustraties en materialen van Veldwerk Nederland ontwikkelt de accommodatie hiervoor een promotiepakket. De verspreiding en kosten voor de lokale promotie komen voor rekening van de accommodatie.

Concreet te ontwikkelen door de accommodaties

- Brochure:
  - teksten, illustraties van de accommodatie en haar omgeving aanleveren voor de brochure.

- Voorlichtingsbijeenkomsten:
  - lijst met scholen uit de omgeving,
  - voorlichtingsbijeenkomsten.

- Lokale publiciteit:
  - persberichten voor de lokale pers,
  - succesverhalen voor de lokale pers,
  - aanpassing van bestaande PR-materiaal

Kosten en tijdpad

Eénmalige kosten ontwikkelfase

Voor Veldwerk Nederland		Voor de accommodatie	
• Logo: ontwerp	2.000,-	• Brochure:	
• Brochure:		aanleveren teksten etc.	400,-
ontwikkeling en verspreiding	10.000,-	• Voorlichtingsbijeenkomsten:	
• Affiche:		mailing + nabelronde	1.000,-
ontwikkeling en verspreiding	1000,-	uitvoering	2.000,-
• Draaiboek voorlichtingsbijeenkomsten:		• PR-materiaal:	
ontwikkeling en uitvoering	1600,-	aanpassen bestaand materiaal	1.000,-
• Standaard teksten, illustraties en materiaal:		• Persberichten:	
ontwikkeling en verspreiding	2400,-	ontwikkeling	200,-
• Persberichten:		verspreiding	free publicity
ontwikkeling en verspreiding	400,-	• Succesverhalen:	
• Succesverhalen:		ontwikkeling	200,-
ontwikkeling en verspreiding	400,-	verspreiding	free publicity
Totaal	**17.800,-**	**Totaal**	**4.800,-**
voor rekening van Veldwerk Nederland		voor rekening van de accommodatie	

Jaarlijks weerkerende kosten

Update brochure,teksten enzovoort 2.000,-
informatieverstrekking scholen 4.000,-
Deze kosten worden bestreden uit de bijdragen van de aangesloten accommodaties.

Het door de accommodatie zelf uitvoeren van een voorlichtingsbijeenkomst kost de accommodatie ± *f* 3.000,-.

Tijdpad 1998

februari	commentaarronde plan, start try-out Gorssel.
maart	bijstellen plan, communiceren met andere partners, uitvoeren try-out Gorssel.
april-juni	bijstellingen, overleg, acco rdbevinding
juli	plan gereed, routine uitvoering

Bijlage 1 Draaiboek Voorlichtingsbijeenkomst

Inhoud

- Organisatiemodel
- Standaardtekst mailing
- Telefoonformulier
- Uitleg Veldnet
- Demonstratie veldnetmodulenmap
- Promotie accommodatie
    - prijs
    - Ligging
    - Faciliteiten
    - Speciale arrangementen
- Veldwerk activiteiten
    - Bekijken en proberen van veldwerkmaterialen, relatie met het natuuronderwijs op school
- Vragen en opmerkingen van de deelnemers
- Inschrijvingen en reserveringen
- Bestellen/verkoop van de modulenmap

Bijlage 2 Brochure

Inhoud

Reisgidsachtige brochure met daarin:
- Algemene informatie over veldnet, spreiding van de lokaties
- Uitleg veldnetmodulenmap
- Uniforme informatie per locatie:
    - Prijs
    - Ligging
    - Faciliteiten
    - speciale arrangementen
- Informatie over nieuwe modulen
- Bestelformulieren
- Informatie over training en nascholing
- Succesverhalen van deelnemende scholen ("LOI-gezicht" ,pasfoto tevreden klant met verhaaltje)

Verspreiding
- Via centra voor natuur en milieu-educatie
- Via accommodaties
- Onderwijs bijeenkomsten, bijeenkomsten Veldwerk Nederland (nascholing etc.)
- Op aanvraag in informatiepakket

Bijlage 3 Modelverhalen

Inhoud

1 Standaard teksten, foto's voor lokaal gebruik
- Achtergrond / Oorsprong
- Aangesloten organisaties
- De veldnetmodulenmap inhoudelijk
- Foto's van veldwerkactiviteiten

2 Standaardpakket informatie voor scholen:
- Brochure
- Informatie over training en nascholing
- Bestelformulieren

3 Sheets met informatie over veldnet:
- Achtergrond
- Aangesloten organisaties
- Sponsoring
- De veldnetmodulenmap inhoudelijk
- De accommodaties

4 Voorbeeld veldnet modulenmap

5 Paneelwand met logo Veldnet

Verspreiding

1 - op aanvraag van accommodaties
2 - op aanvraag; via accommodaties; via centra voor natuur en milieu-educatie
3 - onderwijsbijeenkomsten
4 - beurzen, onderwijsbijeenkomsten
5 - beurzen, voorlichtingsbijeenkomsten, onderwijsbijeenkomsten

Bijlage 4 Affiche

Inhoud:
- wervende tekst
- pakkende foto
- adress en telefoonnummer voor meer informatie

Verspreiding:
- via centra voor natuur en milieu-educatie
- op aanvraag in informatiepakket
- onderwijsbijeenkomsten

Bijlage 5 Standaard persberichten

Inhoud

Bij alle belangrijke ontwikkelingen een bericht naar plaatselijke media met daarin:
- informatie over Veldnet
- achtergrond
- aangesloten organisaties
- sponsoring
- specifieke informatie over nieuwe ontwikkelingen
- adres en telefoonnummer voor meer informatie

Verspreiding via:

- (dag)bladen
- vakbladen onderwijs
- tijdschriften

Bijlage 6 Standaard succesverhalen

Inhoud

- Artikel over positieve ervaringen van scholen
  - reacties van leerlingen
  - reacties van leerkrachten
  - reacties van accommodatiebeheerders
  - reacties van derden

- Artikel over groei veldnet
  - nieuwe accommodaties
  - promotie accommodatie
  - meerwaarde veldnet voor accommodatie
  - 100ste school die deelneemt
  - reacties van leerlingen
  - reacties van leerkrachten
  - reacties van derden

Verspreiding

- (dag)bladen
- vakbladen onderwijs
- tijdschriften

STICHTING
VELDWERK NEDERLAND

Centra voor praktisch natuur-
onderwijs en milieueducatie

Kwaliteitszorgsysteem Veldnet

concept ter bespreking met de partners I

Stichting Veldwerk Nederland
Apeldoorn, februari 1998

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3

2 Uitgangspunten 4
Eisen aan de accommodatie 4
Eisen aan de map en materialen 4
Eisen aan de plekken waar veldwerk verricht wordt 4
Eisen aan het personeel 4
Controle en evaluatie 4
Consequenties 4

3 Uitvoering 5
Controlebezoek accommodatie 5
Evaluatie door doelgroep 5
Veldnet-bijeenkomst 5
Aanvulling en verbetering veldnetmap 5

4 De kwaliteitseisen 5
De accommodaties 5
De veldnetmap 5
De veldwerkmaterialen 6
De plekken waar veldwerk verricht wordt 6
Schrijf- en handwerkmaterialen 6

I Inleiding

Veldnet heeft zich als uitgangspunt gesteld dat jaarlijks tenminste 10 scholen per accommodatie een onvergetelijk veldwerkmeerdaagse organiseren. Onvergetelijk uiteraard in de positieve zin des woords. De deelnemende scholen moeten met meer dan tevredenheid terug kijken op een geslaagd verblijf op een keurig verzorgde accommodatie waar ze een leerzame veldwerkmeerdaagse hebben gedraaid. Dit houdt in dat er eisen worden gesteld aan de accommodatie, de veldnetmap, de veldwerk-materialen en de plekken waar veldwerk verricht wordt.

De kwaliteit van de door Veldnet aangeboden produkten voldoet in principe aan de genoemde eisen.Voor de controle op deze eisen, met als doel ook in de toekomst de gewenste kwaliteit te handhaven heeft Veldwerk Nederland een kwaliteitszorgsysteem opgesteld waarvan dit rapport de uitwerking is. De accommodaties zullen jaarlijks op meerdere momenten worden getoetst aan de eisen zoals die in dit rapport aan de orde komen.

In hoofdstuk 2 worden de eisen die Veldwerk Nederland aan de accommodaties stelt onderbouwd. Hoofdstuk 3 geeft weer op welke wijze Veldwerk Nederland de controle ten uitvoer brengt. Hoofdstuk 4 is een opsomming van de gestelde eisen en dient als basis voor controlebezoeken

2 Uitgangspunten

• eisen aan de accommodatie

Stichting Veldwerk Nederland refereert voor de eisen aan de accommodaties aan de keurmerken van de ANWB, Recron en Stichting Veilig Tehuis. Een accommodatie die voldoet aan tenminste een van deze keurmerken is in principe geschikt voor het ontvangen van basisschoolgroepen. Daarnaast stelt Veldwerk Nederland op basis van ruim 25 jaar ervaring eisen aan de veldwerkruimten in de accommodaties.

• eisen aan de map en materialen

Stichting Veldwerk Nederland stelt eisen aan de veldwerkmaterialen en de veldnetmap. Deze eisen voor wat betreft het materiaal zijn gebaseerd op de algemene veiligheidsnormen en de op dit moment in het onderwijs geldende normen voor lesbrieven en -materiaal.
De modulen die opgenomen zijn in de veldnetmap zijn opgesteld naar een door Veldwerk Nederland uitgewerkte didactische methode. Inhoudelijk voldoetn de modulen aan de (kern)leerdoelen voor het basisonderwijs.
Veldwerk Nederland treedt overigens regelmatig in contact met klankbordgroepen en adviesorganen zoals het centrum voor leermidddelenstudie Utrecht om de te ontwikkelen materialen te toetsen aan de verwachtingen en wensen in het werkveld.

• eisen aan de plekken waar veldwerk verricht wordt

Voor het praktische veldwerk is het noodzakelijk dat in directe omgeving rond de accommodatie, voldoende lokaties zijn om de in de map aangeboden modulen uit te voeren.(fietsend is een straal van maximaal 10 kilometer haalbaar). De minimum eisen waaraan zo'n lokatie moet voldoen vloeien voort uit de eigen expertise van Veldwerk Nederland.

• eisen aan het personeel

Voor het personeel op de accommodaties dat is betrokken bij de uitvoering van de veldwerkmeerdaagsen heeft Veldwerk Nederland een training ontwikkeld. Tijdens de training wordt inzicht gegeven in de organisatorische facetten van Veldwerkmeerdaagsen Ook zullen pedagogische en didactische principes behandeld worden zodat inhoudelijke begeleiding van veldwerkmeerdaagsen tot de mogelijkheden behoort. Stichting Veldwerk Nederland zal er op toezien dat het personeel voldoet aan de kwaliteitseisen ten aanzien van begeleiding. Extra training en nascholing behoren hierbij tot mogelijke vervolgstappen.

• controle en evaluatie

De controle op de eisen is vastgelegd in de contracten met de betrokken partners. Jaarlijks vinden tenminste één kwaliteitscontrole plaats op de accommodatie. Naast controle op de materialen en accommodatie evalueert Veldwerk Nederland ook de voortgang in de ontwikkeling van het veldwerkaanbod op de accommodatie.
Tussentijds is het aan de accommodatie om te voldoen aan de gestelden eisen. De deelnemende scholen wordt verzocht een evaluatieformulier in te vullen. De resultaten hiervan wegen mee in de beoordeling van de accommodatie.

• consequenties

Als blijkt dat een accommodatie niet voldoet aan de gestelde eisen zal Veldwerk Nederland zich inspannen om samen met de accommodatie de kwaliteit te verbeteren. De kosten voor deze extra inspanning zijn voor rekening van de betreffende accommodatie.
Mocht een accommodatie bij herhaling niet voldoen aan een of meer van de gestelde eisen en Veldwerk Nederland vindt het kwaliteitsniveau niet meer passen binnen Veldnet dan staat het Veldwerk Nederland vrij samenwerking op te zeggen.

3 Uitvoering

• Controlebezoek accommodatie

Elke accommodatie wordt één keer in het jaar op een van te voren afgesproken tijdstip bezocht in het kader van de kwaliteitszorg. Gekeken wordt naar de staat van de accommodatie , van de veldnetmap, van het veldwerkmateriaal en van de plekken waar veldwerk verricht wordt..

Mocht de situatie op een accommodatie daar aanleiding toe geven zal de frequentie van controle worden verhoogd. Aanleiding kan zowel in positieve zin op verzoek van de accommodatie bij verbouwing, ontwikkeling van nieuwe modulen of het inwerken van nieuwe medewerkers alswel in negatieve zin zijn zoals slechte staat van onderhoud bij eerste bezoek, negatieve evaluaties van deelnemers en lage deelname.

• Evaluatie door doelgroep

Daarnaast legt Veldwerk Nederland na afloop van elke veldwerkmeerdaagse de deelnemende school een evaluatie voor om de mate van tevredenheid van de doelgroep te toetsen. Suggesties ter verbetering worden meegenomen in de toekomstige ontwikkeling van het aanbod.

• Veldnet-bijeenkomst

Voor de aangesloten accommodaties organiseert Veldwerk Nederland jaarlijks op een van de accommodaties een bijeenkomst waarin de ervaringen worden uitgewisseld. Op dergelijke bijeenkomsten staat ook de kwaliteitszorg op de agenda. Ideeën voor verbetering die eventueel op meer accommodaties gewenst zijn kunnen dan integraal verwerkt worden.

• Aanvulling en verbetering veldnetmap

Elk jaar zal Veldwerk Nederland een nieuwe module aanbieden die de accommodaties tegen gangbaar tarief aan de eigen veldnetmap kunnen toevoegen. Daarnaast kan Veldwerk Nederland op initiatief van de aangesloten accommodaties modulen ontwikkelen die integraal dan wel specifiek op een lokatie zijn toe te passen.

In het zomerseizoen als de accommodaties geen veldnetscholen op lokatie hebben is er gelegenheid structurele verbeteringen aan de veldnetmap door te voeren. De verbetering wordt jaarlijks centraal gecoördineerd door Veldwerk Nederland. In overleg met de accommodaties worden de algemene verbeteringen integraal doorgevoerd zodat de kwaliteit op alle veldnetlokaties wordt bevorderd.

4 De kwaliteitseisen

• De accommodaties

De accommodaties zullen moeten voldoen aan de eisen zoals die zijn gesteld door de *ANWB, Recron of Stichting veilig tehuis.* Voor dat een accommodatie in aanmerking komt voor een verbintenis met Veldnet is dit al vastgesteld.

De accommodatie

• voldoet aan eisen van ANWB, Recron of Stichting veilig tehuis welke bij de accommodatie als bekend worden verontdersteld
• heeft recreatie ruimte
• heeft veilige, ruime veldwerkruimte met opbergruimte

Veldwerkruimte

De accommodatie moet beschikken over een ruimte die is ingericht als veldwerkruimte. Deze ruimte moet zijn voorzien van meerdere geaarde stopcontacten, stromend water, een goede ventilatie en voldoende (dag)licht. Voor de uitvoering van veldwerkactiviteiten is een directe uitgang naar buiten niet noodzakelijk maar wel zeer wenselijk.
Daarnaast is het aan te bevelen er stevige werkbanken en afsluitbare en degelijke opbergruimte te plaatsen die snel en hygiënisch zijn te reinigen. Ook bij de keuze van vloerbekleding dient rekening gehouden te worden met de te verwachten activiteiten.

• De veldnetmap

De veldnetmap moet voldoen aan de eisen die Veldwerk Nederland stelt aan haar produkten.
De veldnetmap:
• heeft een standaard lay-out (Twinn design)
• heeft een harde A4 opbergmap (multo-map)
• heeft duidelijke vermenigvuldigbaar orgineel
• is compleet bij aanbieden aan scholen

Inhoud

• copyright Veldwerk Nederland
• voorwoord
• inhoudsopgave
• inleiding

deel 1 het maken van een veldwerkprogramma
• het maken van een veldwerkprogramma
• bestelformulier
• invulprogramma
• voorbeeldprogramma's

deel 2 de modulen
• alle modulen zoals die zijn gemaakt door Veldwerk Nederland.

deel 3 bijlagen
• alle bijlagen die nodig zijn voor de modulen zoals die zijn gemaakt door Veldwerk Nederland.

• De veldwerkmaterialen

Stichting Veldwerk Nederland levert in principe al het veldwerkmateriaal. Dit materiaal voldoet aan de eisen zoals Veldwerk Nederland die stelt. Het is echter denkbaar dat accommodaties zich via andere weg materiaal kunnen verschaffen. Te denken valt aan donaties, sponsoring en aanbiedingen elders. Deze veldwerkmaterialen zullen ook moeten voldoen aan de eisen die Veldwerk Nederland stelt. De eisen zijn als volgt.

Kindvriendelijk
- bevatten geen schadelijke stoffen
- eenvoudig door de doelgroep te hanteren

Gebruik
- eenvoudig te verzamelen voor gebruik
- eenvoudig te voet en per fiets te vervoeren
- eenvoudig klaar te zetten
- eenvoudig schoon te maken
- meerdere malen te gebruiken (plastificeren)

Milieuvriendelijk
- bij breuk geen gevaar opleverend voor de natuur
- is te recyclen, hergebruiken of schadeloos te composteren of verbranden

Beheer

algemeen
- in voldoende mate aanwezig
- zorgvuldig opgeborgen in solide opbergruimte met slot
- duidelijk op leskist/onderwerp sorteerbaar (nummers/kleur)
- moet regelmatig onderhouden worden

leskisten
- van stevig materiaal (hout/kunststof)
- goed afsluitbaar
- makkelijk in transport
(• met een vakindeling)

microscopen en verrekijkers
- goed functionerend draaimechanisme
- snel en eenvoudig scherp te stellen
- gekoppeld aan leskist (nummers/kleur)

aquaria / terraria /fotobakken
- waterdicht
- goed doorzicht

proefopstellingen (humus/ zandzeef / muizen / waterkwaliteit)
- compleet (vgl inhoudsopgave)
- geplastificeerde instructievellen
- naar behoren functioneren